

Дії угруповання сил цивільного захисту з ліквідації наслідків повені

Гіряк Т.І.

Бабаджанова О.Ф., доцент, к.т.н., доцент кафедри ЦЗ та КМЕП

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Сьогодні затоплення і повені – одні з найбільш руйнівних і небезпечних стихійних лих. Затоплення, повінь можна передбачити, прагнути регулювати їх вплив, але запобігти їм не можна. 23% території України знаходяться в зоні природного й техногенного підтоплення.

Вірогідними зонами можливих повеней на західній території України є басейни Верхнього Дністра (площа можливих затоплень може досягти 100 – 130 тис. га), річок Західний Буг, Прут, Тиса та їхніх приток (площа можливих затоплень 20 – 25 тис. га).

Річки Карпат в середньому дають 6 – 7 повеней на рік у будь-який сезон року, що часто мають катастрофічні наслідки із загибеллю людей і масовими руйнуваннями. Небезпечним є те, що повені на гірських річках формуються швидко, від кількох годин до 2–3 діб. У таких ситуаціях ставляться високі вимоги до оперативності прогнозування та оповіщення.

Багаторічний аналіз свідчить, що ситуація, яка може скластися в разі значного накопичення снігових мас на території області та особливо в гірських районах, може призвести до виникнення складної повеневої обстановки у Дрогобицькому, Стрийському, Сколівському, Миколаївському, Жидачівському, Самбірському, Городоцькому районах.

У районах можливого виникнення повеней проводиться ряд попереджувальних заходів, спрямованих на зниження ступеня впливу їх уражаючих чинників і наслідків для населення, економіки та навколишнього середовища.

На основі даних можливої обстановки в зоні затоплення повинно бути створено угруповання сил ліквідації наслідків повені, яке здатне: провести розвідку зони затоплення та порятуюнок потерпілого населення; організувати будівництво пунктів посадки і висадки постраждалого населення з усіх видів транспорту; організувати відновлення автомобільних доріг і залізничних магістралей, відновлення пошкоджених та будівництво (обладнання) нових мостів, відновлення пошкоджених та будівництво нових захисних дамб, відновлення комунально-енергетичних мереж та ліній зв'язку.

Для виконання цих завдань у зонах затоплень створюються такі формування:

- для організації розвідки – групи загальної розвідки; групи інженерної розвідки; ланки повітряної розвідки; ланки річкової розвідки; ланки розвідки на залізничному транспорті;
- для проведення рятувальних робіт – рятувальні команди (групи) на плавзасобах; санітарні дружини;
- для відновлення зруйнованих і будівництва нових дамб – команди із захисту дамб;
- для відновлення пошкоджених доріг – дорожньо-відновлювальні команди;
- для ремонту і відновлення зруйнованих мостів – команди з захисту мостів;
- для ліквідації наслідків на комунально-енергетичних мережах і лініях зв'язку – аварійно-технічні команди за видами комунікацій.

Формування створюються на базі об'єктів економіки, спеціалізованих підприємств і частин цивільного захисту.

Орган управління цивільного захисту на основі прогнозування ознайомлює командирів рятувальних формувань з межами можливих зон стихійного лиха, вказує сигнали і способи оповіщення, місця евакуації населення, завдання формувань, транспорт для евакуації людей із небезпечних місць.

Із виникненням загрози в зоні затоплення потрібно організувати термінову евакуацію населення. Населенню повідомляють місця розгортання збірних пунктів евакуації, строки прибуття на пункти, маршрути евакуації пішки.

В разі загрози стихійного лиха можлива зупинка роботи деяких підрозділів і навіть цілих промислових підприємств. Найбільшу небезпеку спричиняють затоплення хімічно небезпечних та пожежовибухонебезпечних об'єктів. Зі зміною режиму роботи на об'єктах організовують цілодобове чергування відповідальних посадових осіб, спеціалістів аварійно-технічної служби. На евакуйованих об'єктах, які тимчасово не працюють, потрібно вимкнути електроенергію, припинити подачу пари, газу, води.

У зонах затоплень необхідно враховувати можливість різкої зміни обстановки. Тому у кожному формуванні, яке веде роботу самостійно, потрібно призначити спостерігача. Командир формування або старший групи завчасно, на випадок інтенсивного підняття рівня води, намічає шляхи відходу людей у безпечні місця.